

Villi kelkkailu sapettaa ja aiheuttaa vahinkoa

● Lapin Kansan lukijoiden mielestä moottorikelkkakuri on huonolla tolalla ja viranomaisvalvonta vähäistä.

Pauli Poutanen

● Moottorikelkka on lyömätön kulkupeli talvisessa maastossa. Kelkkailuun näyttää kuitenkin liittyvän ikuisuusongelmia, kuten taajamissa ajelu ja maastossa sijaitsevien taimikoiden myllääminen.

Tämän päätelmän voi tehdä Lapin Kansan nettikyselystä, johon

vastasi 443 digilehden tilaajaa. Kukaan vastaajista ei vastustanut kelkkailua sinänsä, mutta purnattavaa oli todella monella.

Koko Lapin ilmiö

Varsinaisten kelkkaurien ja -reittien ulkopuolella tapahtuva villi ajelu on vastausten perusteella vakiintunut tapa, sillä sitä oli ha-

vainnut kotikunnassaan kahdeksan kymmenestä vastaajasta.

Eniten havaintoja oli taajamista sekä matkailukeskusten liepeiltä, mutta myös haja-asutusalueilta ja kansallispuistoista. Lukijoiden kirjoituksia aiheesta tulikin koko maakunnan alueelta.

–Kemijoella hyppytetään kelkkoja saaren rantapenkereillä. Latujen päällä ajetaan pitkittäin ja poi-

kittain.

–Kaikista päättömintä kelkkailu on tunturikeskusten lähistöllä.

–Savukoskella ajellaan pitkiä matkoja, rikotaan tienviittoja. Viljelyksiltä ajetaan ja kuovotetaan pohjia myöten ja aiheutetaan tuhoa nurmille... Metsä- ja viljelysteillä ajellaan vaikeuttaen niiden aukaisua sitten, kun sinne tarttee päästä.

Tiellä ajosta varma sakko – selitys ei auta

Pauli Poutanen

● Itsekin aktiivisesti kelkkaileva ylikonstaapeli Pasi Vartioniemi huomauttaa, että osassa Lapin kuntia kuntalaisilla on laajat oikeudet maastokelkkailuun.

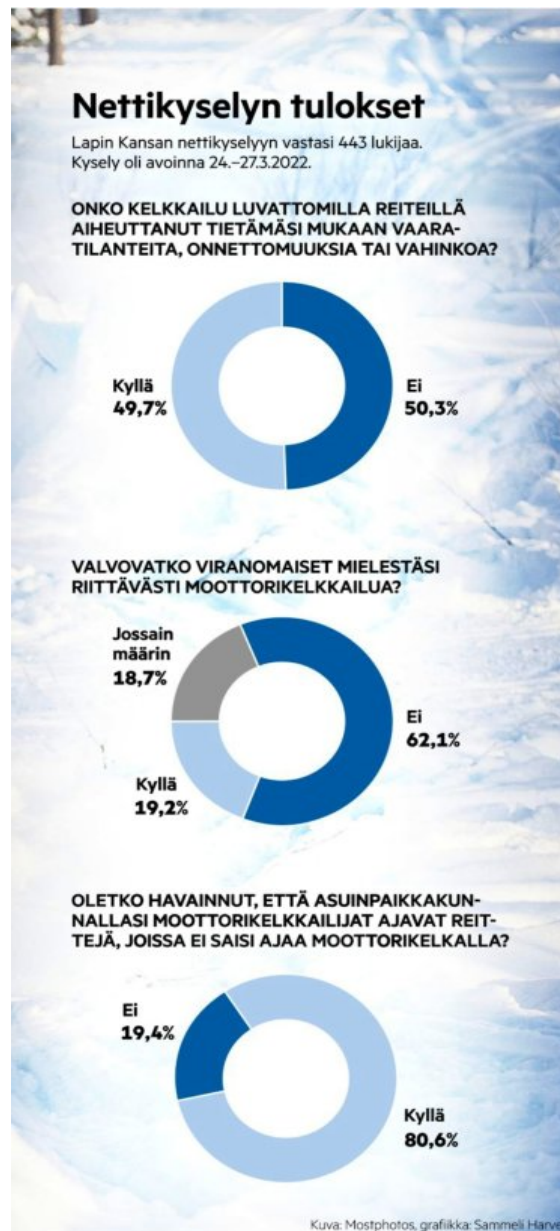
–Inarin, Utsjoen ja Enontekiön vakituisilla asukkailla on laajempi oikeus kelkalla liikkumiseen. Mitä tulee tähän niin sanottuun villiin kelkkailuun, niin poliisin näkökulmasta se tarkoittaa yleensä sitä, että ajetaan liian lähellä taloja tai sitten metsänomistajien mailla taimikkoalueella.

Hiihtokeskusten maastoissa tapahtuva turistikelkkailu on sesonkeina viranomaisten mielenkiinnon kohteena. Vartioniemi muistuttaa, että tiealueella ajosta tulee tavattaessa sakko, oli selitys millainen tahansa.

– Nyt kevätkaudella valvotaan jatkuvasti hiihtokeskuksissa, miten siellä ajetaan. Yleisellä tiellä tai tien penkalla ajamisesta lankeaa 100 euron rikemaksu. On ymmärrettävää, että se kelkka ajetaan mökin pihaan autotien viertä, mutta jos se ei ole kelkkareitti, niin silloin kyseessä on luvaton ajo.

Viranomais- ja valtion mailloin kelkkauria hoitava Metsähallitus vetoavatkin kelkkailijoiden mallisjärkeen. Jokainen reitti, maksuttomat ja uraluvalliset, ovat helposti selvitetävissä. Muille kuin merkityille urille ei tulisi ajaa, vaikka jotkut niin tekisivätkin.

Moottorikelkkailun lieveilmiöt nousevat jokatalvisiksi puheenaiheeksi myös siksi, että osa lappilaisista ei kerta kaikkiaan pidä moottorikelkoista. Maastojäljet ovat yksi syy, moottoriäänät perimmäinen. Poliisin mukaan valitukset rälläämisestä ovat varsinkin yleisiä. Tästäkin syystä kelkkailijoita toivotaan malttia ja ymmärrystä kiertää asuinrakennukset tarpeeksi kaukaa.

– Lähdetään vähän kauemmas tiestä, erityisesti aukeat, kuten jänkät ja hakkuut ovat hauskoja rällätä. Ongelmia tulee, kun ei ymmärretä, että ollaan porojen laidunmailla – keväällä erityisesti. Jos kantavia poroja laukottaa, voi vasominen vaarantua ja eläimille tulla keskenmenoja.

Eniten sapekasta kelkkailupostia tuli kaupunkialueiden asukkailta.

–Rovaniemellä Pöykkölän alueella ajetaan kaupungin puistoalueella. Tiedän, että joillakin asukkailla on kyseisellä paikalla vaakapiiriin asennettuna maalämpöputkia. Moottorikelkalla kun painetaan lumi läjään, niin lumen antama eristys loppuu ja putkilla on vaara jäätyä.

–Harvapuustoiset jyrkän profiilin vaarat vetävät puoleensa syvänlumenkelkkailijoita. Kevyen liikenteen väylät ovat suosittuja, kadut on otettu myös mukaan kelkkareitteihin.

Osa kyselyyn vastanneista to-

sin huomauttaa, että yleisellä tiellä ajaminen johtuu yleensä kelkan siirtämisestä kotipihaan maastoon.

–Ajetaan omakotitalojen pihoista virallisille reiteille. Tällaisia reittejä on ollut vaikka kuinka paljon joka puolella jo vuosia, jonka vuoksi kelkkailijat pitävät niitä virallisina.

Taimikkotuhoa

Vaaratilanteita tai vahinkoa aiheuttavaa villiä kelkkailua on havainnut kotikunnassaan puolet kyselyyn vastanneista. Lukijoiden vastauksissa korostuivat maastotuhot, joita syntyy erityisesti niin sanottujen umpihankikelkkojen jäljiltä. Maanomistajille kelkkojen aiheuttamat taimikkotuhot voivat tarkoittaa kymmenien tuhansien eurojen tulonmenetyksiä.

–Nämä vuoristokelkkojen omistajat revittelevät harvoilla alueilla, kuten siemenpuiden kasvuaukoilla, koska ne ovat vaarojen laidas-

sa. Siinä saa taimikko kyytiä, eräs Lapin Kansan lukija kertoo.

Tätä taustaa vasten on ymmärrettävää, että kuusi kymmenestä kyselyyn vastanneesta pitää kelkkailun viranomaisvalvontaa riittämättömänä.

–Valtaosa niistä, jotka ajavat urien ulkopuolella tai niin sanotusti umpihangessa, osaavat varoa taimikkoalueita. Silti näitä yksittäisiä tapauksia aina sattuu, ja se vahinko voi olla aika isokin. Taimikot ei ole yleensä mitenkään merkittäviä, joten kelkkailija ei välttämättä näe taimia, ylikonstaapeli Pasi Vartioniemi Lapin poliisista sanoo.

Vartioniemen mukaan maanomistajien suuttumus taimituhoista on ymmärrettävää, mutta viranomaisvalvonnalla asiaa ei voida ratkaista, sillä alueet ovat niin laajoja. Vahinkoja kokeneiden toki kannattaa tehdä rikosilmoitus. Poliisi muistuttaa, että umpihankijoon on osoitettu erillisalueita, joissa ei ole vaaraa sotkea taimikoita.

